

Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Юридичний факультет
Кафедра конституційного права
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права
Громадська організація «Асоціація українських правників»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОГО ПРАВА: ПРОФЕСІЙНИЙ ПОГЛЯД

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
29 листопада 2018 року**

Київ-Одеса
Фенікс
2019

УДК 340.1+61(082)(477)
А 437

Укладачі: *Аліна Кожушко, Наталія Хендель*

А 437 **Актуальні** проблеми медичного права: професійний погляд : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (29 листопада 2018 року, м. Київ) [Текст]. – Одеса: Фенікс, 2019. – 172 с. ISBN 978-966-928-372-6

В збірнику розміщені матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми медичного права: професійний погляд», проведеної 29 листопада 2018 року спільно Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством освіти і науки України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Національним авіаційним університетом Навчально-науковим інститутом міжнародних відносин Національного авіаційного університету та Громадською організацією «Асоціація українських правників». Матеріали присвячені питанням ролі медично-правових досліджень та юридичної практики у трансформації сфери охорони здоров'я України, прикладним аспектам розвитку медичного права в діяльності правничих професій, запровадженню інституту омбудсмена з питань охорони здоров'я, кодифікації медичного права, університетській медичній та правничій освіті в системі підготовки фахівців в сфері (за спеціалізацією) медичного права, правам людини в сфері охорони здоров'я, правовим засобам захисту лікарської таємниці, юридичній відповідальності медичних працівників за професійні правопорушення, правовому регулюванню медичних експертиз, трансплантації, наданню психіатричної допомоги, науково-дослідної діяльності в медицині та медіації в медичному праві.

Матеріали збірника можуть бути використані в науково-дослідній та викладацькій діяльності.

УДК 340.1+61(082)(477)

Матеріали видано в авторській редакції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

ISBN 978-966-928-372-6

© Кол. авторів, 2019

3. Москаленко В. Ф. Діяльність системи охорони здоров'я за 2000 рік: завдання щодо подальшого її розвитку та підвищення рівня здоров'я населення України (доповідь на підсумковій колегії МОЗ України 12.02.2001 р.) // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2001. – № 1. – С. 8.

4. Грін О.О. Загальне медичне право: Навчальний посібник: Альбом схем / О. О. Грін. – Ужгород: видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2017. – 208 с.

С. Скріпкін / S. Skripkin

начальник юридичного відділу

Запорізького державного медичного університету

РЕФОРМА ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ

REFORM FINANCING HEALTH IN UKRAINE: FIRST RESULTS

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 № 2168-VIII, що набрав чинності 30.01.2018 року, є основним нормативно-правовим актом, що визначає організаційно-правові засади реформи фінансування закладів охорони здоров'я в Україні [1].

Особливості вищевказаної реформи полягають у наступному.

По-перше, це перехід від бюджетно-кошторисного фінансування до програмно-цільового за принципом «гроші ходять за пацієнтом», що означає безповоротне виділення бюджетних коштів не на потреби закладу охорони здоров'я, а на потреби конкретного пацієнта, тобто фінансування власне медичної послуги.

По-друге, з метою отримання коштів за програмою державних фінансових гарантій медичного обслуговування, заклади охорони здоров'я з державних та комунальних установ мають бути реорганізовані у казенні та комунальні некомерційні підприємства. Інакше, у 2019 році заклади охорони здоров'я, що залишилися в організаційно-правовій формі державної або комунальної установи залишаться без бюджетних субвенцій і можуть розраховувати лише на фінансування з місцевого бюджету лише в тому разі, якщо будуть прийняті відповідні бюджетні програми органами місцевого самоврядування.

По-третє, сам статус казенного чи комунального некомерційного підприємства надає закладам охорони здоров'я більше можливостей, зокрема затверджувати штатний розклад, мати рахунки в установах банків, залишати у своїй власності бюджетні кошти на новий бюджетний рік, залучати інших осіб до провадження господарської діяльності з медичної практики.

По-четверте, метод фінансування, який називається «пацієнтський тариф», передбачає, що медичному закладу оплачується фіксована сума на рік за обслуговування одного пацієнта з відповідними віковими коефіцієнтами. При цьому сума виплачується незалежно від того, чи звертався пацієнт за медичною допомогою, та скільки разів він користувався послугами [2].

По-п'яте, змінюється система формування заробітної плати, відхід від тарифно-розрядної системи оплати праці. За словами голови Національної служби здоров'я О. Петренка, розмір заробітної плати лікаря не залежить виключно від кількості підписаних декларацій. Медичний заклад, який підписав договір з НСЗУ, має право вирішувати, у якій формі виплачувати заробітну плату, дотримуючись вимог трудового законодавства України щодо нижньої межі. Новим колективним договором між керівництвом закладу та трудовим колективом встановлюється той відсоток, який може бути спрямований на підвищення зарплати [2].

По-шосте, завдяки реформі фінансування фізичні особи-підприємці, що мають ліцензії на провадження медичної практики, можуть розраховувати на бюджетне фінансування, мають право укладати договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України.

На офіційному сайті МОЗ України доволі оптимістично оцінюють перші результати медичної реформи.

Не всі ще встигли підняти зарплати, але у найбільш ефективних медзакладів лікарі вже в жовтні матимуть вдвічі більший дохід. Звісно, йдеться не про всіх лікарів, а в про тих, хто підписав максимум декларацій, – для педіатрів це 900, для сімейних лікарів 1800, для терапевтів – 2000 [3].

Для прикладу, у Бахмутському центр первинної медико-санітарної допомоги Донецької області лікар-педіатр з оптимальною кількістю декларацій отримає 18 767 грн, тоді як раніше його зарплата була трохи більше 8 000 грн. Зарплата сімейного лікаря ста-

новитиме 17 887 грн, тоді як раніше – трохи більше 7 000 грн. Сімейний лікар Мукачівського центру первинної медико-санітарної допомоги Закарпатської області, який підписав 1 450 декларацій, буде отримувати 17 000 грн (раніше він мав 7 800 грн). Зарплатню за новим колективним договором розраховують як відсоток від доходу, який приносить закладу лікар, – він залежить не лише від кількості підписаних декларацій, а і від вікового складу пацієнтів. Сімейний лікар центру первинної медико-санітарної допомоги «Центральний» Рівненської міської ради, який підписав максимум декларацій, отримає в жовтні 2018 року 16 800 грн. Раніше лікарі отримували 4-5 тис грн. Сума зарплатні розраховується як ставка плюс премія за підписані декларації – до 300% за максимальну кількість. Премії нарахували тим лікарям, які підписали понад 600 декларацій з пацієнтами [3].

Таким чином, перші результати реформи фінансування системи охорони здоров'я в Україні характеризуються певними позитивними тенденціями у вигляді збільшення видатків на оплату праці медичних працівників, яка формується індивідуально в кожному конкретному закладі відповідно до умов колективного договору. Однак, правникам-науковцям потрібно в подальшому глибоко аналізувати дану реформу, досліджуючи її вплив на реалізацію законних прав та інтересів всіх учасників медичних правовідносин, в разі необхідності виступати з ініціативою внесення змін до чинного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
2. Перші результати реформи первинної ланки медичної допомоги – розповідає Олег Петренко. URL: <https://www.apteka.ua/article/467305>
3. Як збільшились зарплати медиків у жовтні. URL: <http://moz.gov.ua/article/reform-plan/jak-zbilshilis-zarplati-medikiv-u-zhovtni>